

מלאו אסמינו **בר** – המילה **בר** על משמעויותיה השונות

שני פירושים פוליסמיים למילה **בר** במשמעות המתאימה לחג השבועות:

1. תבואה מנוקה ממוץ

2. שם כללי למיני הדגן

המלקטוג של מיייה, 1857

אך למילה משמעויות שונות נוספות, חלקן הומונימיות למילה במשמעות שלעיל, כמו המילה בר במשמעות בן, ולחלקן יש אולי קרבת משמעות כלשהי למשמעות הנ"ל, כמו המילה בר במשמעות נקי, טהור (ללא מוץ...); שדה מחוץ ליישוב; גידול לא תרבותי; חיצוניות; מחוץ ל..., ועוד.

ויש לה, למילה, גם "אחיות" דומות צליל (הומופוניות), והן: המילה בָּר השאולה מאנגלית שמובנה הוא מסבאה או בית מרוזח, ארון למשקאות, ומוט הצמוד לקיר המשמש לאימוני רקדנים ומתעמלים,

והמילה בָּר שמשמעותה יחידת לחץ.

אכן, מלאו *אסמינו ואילונינו* **ברי**.

ובאילו צירופים משמשת המילה? מה משמעותם? לאיזו משמעות שייך כל צירוף?

בר לבב (איש ישר) < בר מינון (נפטרי, אג) < בר אוריין (גלמיז גכס) < בר בי רב (ידעו) <
בר ביצוע (ניגן אביצוע) < בר דעת (נכוון) < בר מצווה (נער שהגיע לגיל מצווה) < בר סמכא
(ידען שמדויקו מקובל על הציבור) < בר עונשין (מי שניגן אהענישו) < בר קיימה (שיש בו אמש,
עמיד בפני שיויים והשפעות זמניות) < בר תוקף (גרף וקין על פי הכאויס) < בר מזל, ועוד...

וגם:

צמח בר < גידולי בר < חיות בר

וכן... ברמון ומיני-בר

וחי-בר?

ומי מסתתר בהלחמים בר-אווז ובר-אנוש

ומיהו בר יוקני? (עוף ענקי המופקר בגלמוד)

ומה משמעות הביטויים האלה? לאיזו משמעות שייך כל צירוף?
"מה לתבן את הבר?" (ירמיהו כג כח) (מה אפסולג אצל דבר טוב ומשובט); "אי אפשר
לבר בלא תבן" (ברכות נה) (אין טוב בלי רע), "אין תוכו כברו"; (פיו וליבו אינס שוויס).

וכמובן, אי אפשר בלי השמות: בר כוכבא, בר יוחאי, בר גיורא, בר אילן

!

וגם ...

כדאי לדעת!

המילה בר במשמעות בן משמשת רק בזכר יחיד - לא ברבים ולא בנקבה.
לכן יש לומר: בר מצווה, בני מצווה, בת מצווה בנות מצווה, וכד'

כמו צמח בר

מילים: רחל שפירא

לחן: נחום היימן

מחר, אני אהיה כה רחוקה
אל תחפשו אותי
מי שידע למחול -
ימחל לי על אהבתי,
הזמן ישקיט הכל
אני הולכת לדרכי.
זה שאהב אותי ישוב לשדוטיכם -
מן המדבר.
והוא יבין - אני חייתי ביניכם
כמו צמח בר.

אני רוצה לפקוח את עיני
לצמוח לאיטי.
הרביתי לחלום
החלומות טרפו אותי,
רציתי לנחם -
אבל מרדה בי תשוקתי.
היה מקסם ילדות, הייתה גם סערה
בזרועותיי.
אני יודעת שהדליקה אש זרה
את לילותיי.

היו, היו ערבי געגועים
היו ימים טרופים.
היה כאב חבוי
ורגעים מכושפים.
אני אזכור מבט
מגע ידיים בכתפי.
אני אהיה לצל חולף בשדוטיכם
לסוד נסתר.
היו שלום, אני חייתי ביניכם
כמו צמח בר.

בר-תשבץ או תשבץ-בר

כתבו במשבצות את האות הראשונה של כל מילה שנייה בצירוף המילים המתחיל במילה בר, ותקבלו שורה משיר ידוע לחג השבועות

האות

	בר	1. מת, נפטר, וגם חס וחלילה
	בר	2. ידען בעל סמכות בתחמו
	*	
	בר	3. מי שמותר להטיל עליו עונש משפטי או ציבורי
ו		
	בר	4. נבון, בעל הכרה
	*	
	בר	5. תקין על פי הכללים והחוקים
	בר	6. ידען, מוכשר ובעל השפעה
	בר	7. שיש בו ממש. עמיד בפני שינויים והשפעות
	בר	8. שניתן לדבר ולדון עימו
	בר	9. עוף ענקי המוזכר בתלמוד
	*	
	בר	10. מי שמתרחשים בחייו מקרים מוצלחים
	בר	11. תלמיד חכם
	בר	12. יש לו תוקף להוריש
	בר	13. מי שחייב לשלם
	בר	14. גבר, אדם
ו		
	*	
	בר	15. מסיבת העלייה לתורה לנער שהגיע לגיל 13
	בר	16. שניתן להתגבר עליו. מתייחס בעיקר ליצרים
ו		
	בר	17. שם משפחתה של הדוגמנית הידועה
	בר	18. שניתן להסגירו למדינה אחרת

תשובות בעמוד הבא

תשובות

1. בר-מינן
2. בר-הכי
3. בר-עונשין
4. בר-דעת
5. בר-תוקף
6. בר-בי-רב
7. בר-קיימה (בר-קיימא)
8. בר-שיח (בר-שיחה)
9. בר-יוכני
10. בר-מזל
11. בר-אוריין
12. בר-ירושה
13. בר-תשלומים
14. ברנש
15. בר-מצווה
16. בר-כיבוש
17. בר רפאלי
18. בר-הסגרה

מה-עו-ז-ג-ב-ק-ש-י-מ-א-י-ג-ו-מ-כ-ו-ר-ה?

והנה גם שרשרת למשחק הידוע "תן קו":
הצירוף מושכרים בעצרת ציור (ואפשר גם מילים נרדפות) - המילה שפוסגנה היא המילה
הראשונה בצירוף, ומציינים את המילה הבאה כדי לזאת מהו הצירוף, וכך האלה.

צמח בר - בר מזל - מזל טוב - טוב לב - לב אבן - אבן דרך -
דרך המלך - מלך החיות - חיות בר - בר דעת - דעת תורה -
תורת הגזע - גזע המוח - מוח (מח) עצם - עצם העניין....

גח שמה!